

Nr 45

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder för att öka åldringarnas trygghet till liv och egendom.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 595 av herr *Sveningsson* och II: 714 av fröken *Wetterström m. fl.* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en skyndsamt utredning angående åtgärder i syfte att öka åldringarnas trygghet till liv och egendom.

I motionerna anföres, att drygt ett hundratal brott mot åldringar begicks under år 1964. Den som är gammal och försvarslös och kanske invaliderad är i särskilt hög grad i behov av samhällets skydd. Polisstyrkan bör ökas och genom press, radio och TV bör upplysning spridas om lämpliga försiktighetsåtgärder. Man kan också tänka sig andra åtgärder såsom spridande av broschyrer med varningar mot ett oförsiktigt handhavande av kontanta medel eller rådgivning i samband med pensionsutbetalningar. Det bör propageras för anskaffande av säkerhetslås och, i glesbygderna, vakthund. Tillgång till telefon kan öka ensamstående åldringars trygghet, och inträdesavgiften vid anskaffande av telefon bör därför sänkas. Kostnaderna härför bör täckas genom anslag från femte huvudtiteln. Det tarvas djupgående undersökningar och överväganden, varför en utredning bör tillsättas.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 714.

Utskottet har inhämtat yttrande från socialstyrelsen och rikspolisstyrelsen.

Socialstyrelsen anför, att det icke är aktuellt att nu överväga en skärpning av påföljderna för brottslig verksamhet. Motionerna synes emellertid främst sikta till andra åtgärder än lagändringar. Styrelsen anser det vara en vansklig uppgift att genom TV eller broschyrer varna de gamla, som i stället skulle kunna bli skrämde härav. Styrelsen kan därför icke tillstyrka dylika åtgärder men finner förslaget om en sänkning av inträdesavgiften för telefon vara värt särskilt beaktande.

Styrelsen arbetar på olika vägar för att öka hjälpen och tillsynen i hemmen av ensamstående åldringar. Ett gott stöd har erhållits genom beslutet om statsbidrag till social hemhjälp. Beträffande telefonservice hänvisar styrelsen till uttalanden av socialvårdens planeringskommitté i Stockholm och av Röda korset i en broschyr. Chefen för socialdepartementet anförde i prop. 85/1964 att det syntes lämpligt att kommunerna själva svarade för kostnaden för telefoninstallation i hithörande fall. Styrelsen anser det angeläget

Bihang till riksdagens protokoll 1965. 11 saml. Nr 45

att kommunerna ordnar telefonservice i alla de fall där erforderlig tillsyn icke lämpligen kan ordnas på annat sätt. Utnyttjande av telefon kan medföra icke oväsentliga besparingar på personalkostnaderna. Styrelsen anser därför att statsbidrag bör utgå även för kommunernas kostnader för installation av telefon.

Rikspolisstyrelsen anför att det åligger inbrottssektionen att samordna spaning i fråga om brott mot åldringar och att kartlägga denna brottslighet. Styrelsen har anmodat landets polismyndigheter att ägna skärpt uppmärksamhet åt kringflackande personer, som kan tänkas ägna sig åt brott varom här är fråga. Personalförstärkning har vidtagits och anslag begärs för ytterligare utökning av personalen för den riksomfattande spaningen, bl. a. för kampen mot åldringsbrotten.

I brottsförebyggande syfte är man inom styrelsen verksam för att sprida upplysning om de åtgärder den enskilde kan och bör iakttaga för att skydda sig mot brottslingar. Landets polismyndigheter har anmodats att var på sin ort medverka till sådan upplysningsverksamhet och att intressera lokal tidningspress för den brottsförebyggande verksamheten. Styrelsens informationsavdelning kommer att verka för fortsatt upplysning via massmedia.

Styrelsen framhåller avslutningsvis att den kommer att uppmärksamt följa brottsutvecklingen och tillvarata alla möjligheter för att ge ökat skydd och trygghet åt personer, som till följd av hög ålder eller sjukdomar har nedsatt möjlighet att värja sig.

Utskottet

Som framgår av rikspolisstyrelsens yttrande över motionerna följes det i motionerna upptagna spörsmålet om bättre skydd för åldringar emot brottslig verksamhet med stor uppmärksamhet av styrelsen som alltsedan sin tillkomst vidtagit olika åtgärder i sådant syfte. Sedan yttrandet avgavs har enligt vad utskottet inhämtat ytterligare initiativ tagits på detta område. Styrelsen kommer således inom den närmaste tiden att utgiva en broschyr med råd till åldringar om vad de bör iakttaga när de får besök av personer som kan tänkas ha brottsliga avsikter. Broschyren kommer att översändas till alla pensionärer. Utskottet får vidare erinra om att inbrottskommissionen fått i uppdrag att samordna spaningsverksamheten beträffande brott mot åldringar. Styrelsen har för innevarande budgetår erhållit en mindre personalförstärkning inom kommissionen. För nästkommande budgetår har styrelsen i sina petita mot bakgrunden av vunna erfarenheter hemställt om en utökning av personalstyrkan med ytterligare tre tjänster.

Den art av brottslighet som här är i fråga synes således vara särskilt uppmärksammas av den högsta polisledningen i vad gäller såväl klarläggande av brottslighetens omfattning som åtgärder för dess bekämpande. Utskottet förutsätter att styrelsen även i fortsättningen kommer att uppmärksamt

följa utvecklingen på området och vidtaga de ytterligare åtgärder som kan befinnas erforderliga.

Utskottet är med hänsyn till det ovan anförda icke berett förorda att den av motionärerna föreslagna utredningen tillsättes utan anser sig böra hemställa,

att de likalydande motionerna I: 595 och II: 714 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 november 1965

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar Möller*, Sörlin, Hellebladh*, Oscar Carlsson, Hedlund, Axel Kristiansson, fru Hamrin-Thorell*, fru Hultell, herrar Blomquist och Kilsmo;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herr Skoglösa, fru Jäderberg, herrar Hamrin i Kalmar, Dickson*, Lundmark, Rimås*, Wikner, Börjesson i Glömminge, Nilsson i Bästekille och fru Ekroth.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.